

Öszintesség - Megbékélés

GYŐR-MÉNŐCSANAK
MÉNŐCSANAK
LEVÉLTÁRA

Simonné Prezenszki Erzsébet
levéltáros, levéltár-pedagógus

3 in 1 – őszinteség – megbékélés – béke fogalma

őszinteség

- egy olyan erény, mely képessé tesz bennünket az igaz megnyilvánulásra
- ami szóban az igazmondást; az önértékelésben pedig az alázatot jelenti
- az egészséges emberi kapcsolatok – házasság, barátság – feltétele

Két barát között kialakult vita során kimondott őszinte szavak mindig elvezetik őket a tiszta, tüske nélküli megbékéléshez és a személyiségük fejlődését is lehetővé teszi.

megbékélés

- tágabb értelemben az ellenségeskedő személyek közötti bocsánatkérés és megbocsátás, mely által a megbántott és vétkes felebarátok között helyreáll a béke

béke

- egy harmonikus állapot, amelyet az erőszak és a félelemnélküliség
- a háború befejezését jelenti, melyet békeszerződés zár le béketárgyalásokat követően, ahol a hadviselő felek megegyeznek egymás között vagy külső bírák vagy hatalmak közreműködésével
- az egész világon megvalósuló béke állapota pedig a világbéke

A 15 éves (hosszú) háború (1591-1606) előzménye

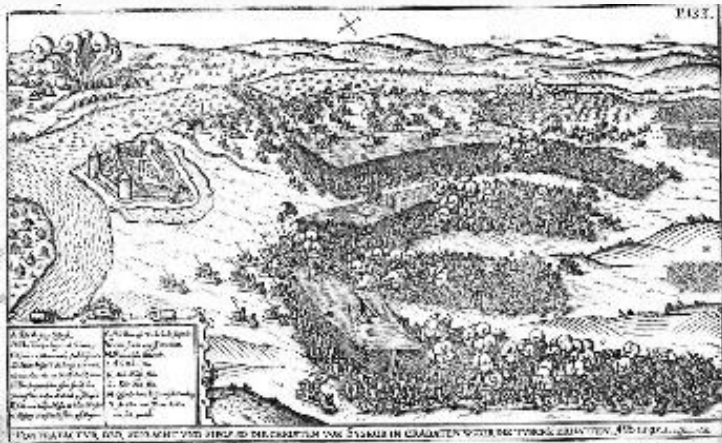
Párviadal magyar hadnagy és török bég között

Kép forrása: <http://dka.oszk.hu/html/kepoldal/index.phtml?id=6387>

A **drinápolyi békét (1568)** követően a magyar és a török végvári vonal között állandósultak a **portyák**, betörések.

Ezekből a rajtaütésekből bontakozott ki a 15 éves vagy hosszú háború (1591/1593 – 1606).

Háború oka – casus belli

Sziszek ostroma 1593. június 22.

Kép forrása:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Tizen%C3%B6t_%C3%A9ves_h%C3%A1bor%C3%BA

- 1591-ben Haszán boszniai beglerbég még sikertelenül ostromolta Sziszeket, de 1592 tavaszán már elfoglalta Bihácsot.
- A casus belli 1593. június 23-án a Sziszeket ostromló Haszán pasa Eggenberg és Auersperg császári generálisok általi szétverése volt. A formális hadüzenetet augusztus elején küldték meg Prágába, Szinán pasa vezíri kinevezését követően.
- I. (Habsburg) Rudolf ellentámadásba kezd.

A megbékélés - Zsitavtoroki béke – 15 éves háború lezárása

Hans von Aachen: Allegória a 15 éves háború kezdetén, 1603

Kép forrása:

<https://mult-kor.hu/cikk.php?id=14500&print=1>

A Zsitva folyó torkolatában 1606. november 11-én I. Rudolf és I. Ahmed török szultán megbízottai között létrejött a zsitvatoroki béke.

A húsz esztendőre szóló szerződés garantálta a békeállapotot (tilos a várostromlás és a portyázás), továbbá a háború alatt az ellenség fogságába esett rabok kölcsönös szabadon bocsátását.

A béke értelmében Rudolf a szultánt fiául, ez pedig Rudolfot apjául fogadja.

A béke kiterjed az összes osztrák tartományra, valamint Bocskaira és a tatárookra is. A béke évenkénti megerősítése során a két császár ajándékot küld egymásnak. Most ez alkalommal Rudolf 200.000 forint értékű ajándékot küld a szultánnak, ezzel mentesül az évenkénti adófizetés alól.

A **békeszöveget** a császári biztosok, Bocskai megbízottjai és a törökök állították össze. A királyi megbízottak részéről jelen van **Batthyány Ferenc Sopron főispánja, dunántúli főkapitány**.

Batthyány Ferenc (1573-1625) tudománykedvelő kálvinista nagybirtokos

- édesapja Batthyány Boldizsár (1543-1590)
- édesanyja Zrínyi Dóra
- Felesége: 1607. július 16-tól Lobkowitz-Poppel Éva
- Udvari prédikátora: 1612-14-ben Szenczi Molnár Albert
- a törökellenes harcok:
 - 1601-ben körmendi kapitány
 - 1605-től Sopron vármegye főispánja, a dunántúli hadak főkapitánya.
 - 1606-ban pedig mint Rudolf király megbízottja részt vett a zsitvatoroki béke tárgyalásain. Érdemeiért adományba kapta Körmend várát és városát, fiai pedig bárói rangot nyertek.
- Királyi főlovászmester, a nádori fellebbviteli törvényszék bírása volt
- 1620-ban Bethlen Gáborhoz csatlakozott és a dunántúli felkelő hadak fővezéréként meghódította Kőszeget. A harcot a nikolsburgi béke megkötése után is folytatta.

Világbéke - ENSZ

Kép forrása: <http://hg.hu/cikkek/design/5581-elhunyt-az-ensz-logo-tervezoje>

A II. világháború alatt nyilvánvalóvá vált, hogy összehangoltabb nemzetközi együttműködésre van szükség. Ezért 1942. január elsején létrejött az antifasiszta koalíció, melynek tagjai az USA, Nagy-Britannia, Szovjetunió, Kína voltak. Ekkor fogalmazzák meg az Egyesült Nemzetek Nyilatkozatát, melyet az említett államokon kívül még 22 állam aláírt.

Az antifasiszta koalíció tagjai elsőrendű feladatuknak az agresszorok lefegyverzését tekintették. Az Atlanti Charta és az Egyesült Nemzetek Nyilatkozata ezen túl egy békés világrend megvalósításának szándékát is hangsúlyozta. Ezért a három nagyhatalom (USA, Nagy-Britannia és a Szovjetunió) már Teheránban megegyezett az ENSZ kiépítéséről. Ezt követően a jaltai találkozón Churchill, Rooseveltt és Sztálin megfogalmazták az ENSZ működési alapelvei és nemzetközi konferenciát hívtak össze San Franciscóba (1945. április-június) az alapokmány kidolgozására.

A konferencián véglegesítették és elfogadták a szervezet alapokmányát, melyet 1945. június 26-án 51 ország írt alá, és október 24-én lépett hatályba. (Ez a nap lett később az ENSZ napja.)

ENSZ alapokmánya

Kép forrása: <http://remekmuvekmindennap.blogspot.com/2018/12/pablo-picasso-bekegalamb.html>

Főbb pontjai:

- a konfliktusok békés, diplomáciai úton való rendezése
- a nemzetek egyenjogúsága
- a béke fenntartásának célja
- az emberi jogok tiszteletben tartása
- a faji megkülönböztetés elvetése
- együttműködés a globális problémák megoldásában

Köszönöm a figyelmet!
